

Innehållsansvarig: Julia Lenzen, Överläkare, Vårdhygien (julle); Therese Mård, Hygiensjuksköterska, Vårdhygien (thete)

Granskad av: Annette Trengre Jarlishammar, Chefläkare, Patientsäkerhetsfunktion (annr2)

Godkänd av: Christer Printz, Chefläkare, Patientsäkerhetsfunktion (chrpr)

Publicerad av: Skaraborgs Sjukhus

Revideringar i denna version

Förlängd giltighetstid.

Bakgrund, syfte och mål

Vissa patienter är mycket infektiöskänsliga. För dessa människor kan en del smittämnen som normalt är ofarliga (lågpatogena mikroorganismer) ändå orsaka allvarlig sjukdom. Exempel på detta är mögelsporer som finns naturligt överallt. Sporer av svampsläktet *Aspergillus* kan t.ex. orsaka livshotande sjukdom hos en infektiöskänslig patient. Vid byggnads- och rivningsarbete bildas alltid damm. Damm innehåller ofta höga halter av mögelsporer, t.ex. *Aspergillus*. Därför är det viktigt att avskärma en byggarbetsplats för att förhindra att detta damm når patienterna. Byggdamm kan också förorena material och förstöra apparatur.

Arbetsbeskrivning

Innan arbetet påbörjas skall planering ske i god tid mellan projektledare Västfastigheter (VF), enhetschef och projektledare SkaS (bilaga 1 och 2).

Projektledare VF redogör för det arbete som kommer att utföras på enheten och dess omfattning och karaktär. Enhetschef anger om speciella förhållanden enligt nedan föreligger på enheten.

Projektledare SkaS kontaktar Vårdhygien.

Efter planering och genomgång av checklista ifylls samverkansdokumentet (bilaga 2).

Riskbedömning och olika skyddsåtgärder behöver göras fortlöpande allteftersom bygget ändrar karaktär över tid.

Vid byggarbeten i hygienklass 3:

Vid projekt i lokaler med speciella krav, exempelvis operationsavdelning, sterilteknisk verksamhet och renhetsklassade lokaler, ska särskilda regler följas. Kontakta Vårdhygien.

Ventilation:

Kartlägg placering av luftintag till allmän- och specialventilation. Om tilluften sitter på marknivå inom byggområdet innebär det en risk för införande av mögelsporer. Patienter med nedsatt infektiösförsvar ska ha vådrum med särskild ventilation. Om tilluften till isoleringsrum inom byggområdet saknar HEPA-filtrer bör sådana patienter omlokaliseras till annan vårdenhets.

Ansvarsfördelning:

Projektledare SkaS ansvarar för att:

- Bedöma omfattning av aktuellt byggprojekt och omfattningen av andra samtidigt byggprojekt för att i samråd med Vårdhygien, Trygghetscentralen, medicinskt ansvarig och Västfastigheter kunna föreslå alternativa vägar. Tillse tydliga skyltar för alternativa vägar, i text/bild. Framkomligheten måste säkerställas vid akuta patientärenden och utrymning.

- Kontakta enhetschef inför aktuellt byggprojekt så att enhetschef kan förbereda sina ansvarsområden inför planeringsträff med Västfastigheter.
- Samverka med Regionservice gällande ombyggnation.
- Ansvara för att vid behov informera andra enheter eller funktioner om byggverksamheten.

Enhetschef/lokalansvarig ansvarar för att:

- Vid projektering ange om speciella förhållanden föreligger på enheten, såsom känslig verksamhet (patienter med kraftigt nedsatt immunförsvar), känslig utrustning, smittrisk för hantverkare (t.ex. smitta från tuberkulos-patienter och vissa laboratorier).
  - Kan verksamheten evakueras till andra lokaler utan fysisk kontakt med byggarbetet?
  - Bedöm om vården/behandlingen av extra sköra patienter (t.ex. med kraftigt nedsatt immunförsvar) kan ske på annan plats under byggprocessen, i andra delar av sjukhuset eller genom flytt till annat sjukhus.
  - Kan byggarbetet förläggas till tider då vårdverksamhet normalt inte bedrivs i lokalerna?
- Informera hantverkare om skyddsåtgärder, som handdesinfektion, handskar, förkläde, visir, andningsskydd och vid arbete på t.ex. operationsenhet behovet av skyddskläder.
- Tillse att smittrening är utförd så att hantverkare kan arbeta riskfritt.
- Tillse att smittfarligt material är undanplockat.
- Tömma lokalen på all utrustning och liknande som är känsligt för byggdamm, utrustning som inte går att flytta täcks med plast eller lakan.
- Informera personalen om att byggarbetsplatser är förbjudna områden och att avspärningar skall respekteras.
- Bedöma behov av utökad städfrekvens/behov av avskärmning från byggarbetsplatsen.

Västfastigheter ansvarar för att:

- I samråd med enhetschef föra dialog om byggarbetet kan förläggas till andra tider då vårdverksamhet inte bedrivs i lokalerna.
- Informera utförare (entreprenör) om överenskomna skyddsåtgärder i projektet för att förhindra spridning av byggdamm (bilaga 1) samt kontrollera att dessa efterlevs.
- Utsedd utförare informeras om skyldighet att kontakta enhetschef och projektledare SkaS innan arbetet påbörjas.
- Informera arbetsledare/hantverkare om vikten av att endast vistas inom det område som krävs för att utföra arbetet.
- Bedöma behov av byggstädning gällande utförande, kvalitet och omfattning. Normalt krävs utökad städfrekvens i byggområdet samt angränsande utrymmen (daglig frekvens liksom storstädning efter byggprojekt). Beställning av utökad städ ska vara avtalat i god tid före byggstart.
- Bedöma lämpliga transportvägar för hantverkare och för byggmaterial. Personal och materialförsörjning till byggarbetsplatsen bör inte beröra aktiva vårdlokaler.
- Bedöma lämpliga transportvägar för rivningsmassor och annat avfall. Detta bör inte ske via lokaler och transportvägar som är aktiva vårdlokaler. Använd helst yttre bygghissar. Om detta inte är

möjligt, försök avdela en hiss som enbart används för byggtransport, som kan vara avstängd för övrig verksamhet. Tills se tydlig skyltning.

- Rivningsmassor transporteras i slutna system, t.ex. täckta vagnar, under en tidpunkt när patientflödet är litet.
- Avskärma byggarbetsplats mot övrig verksamhet, t.ex. dammavskiljande vägg eller tät barriär/inplastning som vid asbetsanering. VF ansvarar för att riva dessa efter arbetets avslutning.
- Undersöka om ingrepp i försörjningssystem även kan påverka lokaler som inte är involverade i själva byggarbetsplatsen och om så är fallet meddela berörda.
- Alla kanaländar som ska återanslutas ska lockas/tätas under byggtid.
- Kontrollera att det inte finns hål ovan undertak som kan orsaka dammspridning mellan rum.
- Ta ställning till hur vattenledningssystemet påverkas. Stillastående vatten under en vecka eller mera innebär risk för tillväxt av biofilm med Legionella och andra vattenlevande mikroorganismer. Följ spolrutin under byggtiden, se styrdokument [Legionella- förebyggande åtgärder](#). Genomför rejäl renspolning innan drifttagning. Ansvaret för spolning kan överlåtas i anpassad omfattning till VF:s projektledare och aktuell entreprenör.

Entreprenör/hantverkare ansvarar för att:

- Arbeta med stängda dörrar.
- Eftersträva undertryck i rummet (om möjligt minimera tilluft, frånluft skyddas med planfilter). Det sker i samråd med driftavdelningen eller VF projektledare. Tänk på att tryckförhållanden ändras vid öppet fönster.
- Alltid använda utrustning/verktyg som minskar dammspridning, t.ex. bormaskin med dammsugare.
- Lägga alla rivningsmassor i vagnar som ska vara väl övertäckta t.ex. med våta lakan under uttransport. Obs torka av hjulen vid invändig transport!
- Dammsuga och våttorka minst efter varje avslutad arbetsdag. Utför utökad städning vid behov.
- Byta våta lakan/klibbmattor/våta mattor. Säkerställ rutiner för regelbundet byte.
- Överväga särskilt behov av avfuktning eller ventilation under byggtid för att transportera bort fukt och föroreningar.
- Använda byggfläkt med filter för dammfiltrering.
- Tejpa för dörrar om möjligt (i samråd med verksamheten).
- Tills se att arbetsområdet inte utökas. Material/avfall får inte ställas utanför arbetsområdet.
- Markera med tydlig skylt att byggprojekt pågår.

Utförande städorganisation ansvarar för att:

- Utförd lokalvård är av tillräckligt god kvalitet i sjukhusmiljö (kan vara annan organisation än Regionsservice). Se [Regionsservice Kundwebb](#), [Regionstyrelsens riktlinje för städ kvalitet i Västra Götalandsregionens vårdlokaler](#) samt [Lokalvård, periodiskt underhåll, byggstäd - Instruktion](#) .

Arbetsgrupp

Carina Jakobsson, Verksamhetsutvecklare, Regionservice
Julia Lenzen, Överläkare, Vårdhygien
Ingemar Andersson, Teknisk förvaltare, Västfastigheter
Jeanette Brauer, Projektledare och lokalcontroller, Lokaler och utrustning, SkaS
Johnny Pavasson-Hatta, Teknisk förvaltare VVS-system, Västfastigheter
Karin Andersson, Projektledare, Västfastigheter
Therese Mård, Hygiensjuksköterska, Vårdhygien.

Käll- och litteraturförteckning

[Bygghälsa och Vårdhygien](#). Svensk Förening för Vårdhygien 2016. ISBN 978-91-979918-6-5
[Folkhälsomyndigheten](#)
[Centers for Disease Control and Prevention](#)

Bilaga 1**Checklista för att förhindra dammspridning vid Skaraborgs Sjukhus**

Checklistan är en förkortad version av texten i dokumentet, se dokument för fullständig information.

Innan byggarbeten:	Ej aktuellt	Genomfört	Den ansvariges namn	Datum
Planera byggarbeten i samråd med enhetschef (VF, SkaS projektledare och enhetschef)				
SkaS projektledare kontaktar Vårdhygien				
SkaS projektledare kontaktar Regionservice och/eller annan städorganisation				
Vid byggarbeten i hygienklass 3, kontakta Vårdhygien.				
Kartlägg placering av luftintag till allmän- och specialventilation. Se kapitel arbetsbeskrivning.				
Genomgång av transportvägar för byggmaterial och hantverkare liksom alternativa vägar för patienter och personal				
Kontrollera att utrymmen är tömda på känslig utrustning				
Utrustning som inte går att flytta täcks över med plast i samråd med verksamheten				
Placera ut våta lakan/klibbmattor på golv				
Avskärma byggarbetsplats mot övrig verksamhet, tät barriär				
Skapa undertryck i rummet om möjligt (minimera tilluft, frånluft skyddas med planfilter). Sker i samråd med driftavdelningen				
Använd byggfläkt med filter för dammfiltrering				
Tejpa för dörrar om möjligt (i samråd med verksamheten)				
Kontrollera att det inte finns hål ovan undertak som kan orsaka dammspridning mellan rum				
Bedöm byggståd gällande utförande, kvalitet och omfattning				
Bildspel "Om och nybyggnation. Samverkan mellan tekniker, hantverkare och sjukvård".				

Bilaga 2

Samverkansdokument för byggprojekt

Ansvarig lokalcontroller/ projektledare SkaS (namn och telefonnummer):

.....
.....

Ansvarig projektledare för Västfastigheter (namn och telefonnummer):

.....
.....

Ansvarig enhetschef inom SkaS (namn och telefonnummer):

.....
.....

Ansvarig entreprenör (namn och telefonnummer):

.....
.....

Ansvarig Regionservice (namn och telefonnummer)
Carina Jakobsson tel. 0500- 47 86 32 eller 070-082 30 46

.....
.....

Vårdhygien tel. 0500-43 20 84

.....
.....